



KOMÁROM ÉS VIDÉKE

FÜGGETLEN HIRLAP

Hétköznap 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

Vasárnap 10 fillér.

Megjelenik: hétfő kivételével, mindennap a kora reg. órákban.

Előfizetési ár:

Helyben:		Vidéken:	
Egész évre . . . 8 korona	Egész évre . . . 16 K	Fél évre . . . 4 "	Fél évre . . . 8 "
Negyed évre . . . 2 "	Negyed évre . . . 4 "	Hetenként . . . 16 fill.	

HIRDETÉSEKET

jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel.

Apró hirdetések egyszerez közzlése 10 szóig 50 fillér. — Minden további szó 4 fillérrel több. — Nyilttéri közlemények jutányos díjazás mellett közöltetnek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„Pannonia“ könyvkereskedés

Baross-utca 6. szám.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

IV évfolyam.

1907. április hó 7. (vasárnap.)

33. szám.

Felelet a kísérletezésre.

A függetlenségi kör holnap közgyűlést tart, a melyen az alapszabály-módosításon kívül a nagykorosi és nagyenyedi függetlenségi körök átiratát is fogja tárgyalni. A testvér körök az önálló vámterület követelése érdekében irtak át Komáromba.

Jobban szerettük volna, ha a függetlenségi párt már meg lenne alakítva és az foglalkoznék a gazdasági kiegyezés kérdésével, de a mi nincs meg, az még lehetséges.

A kiegyezési kérdések oly sokáig huzódnak, hogy befejeztökig a komáromi függetlenségi párt is megalakulhat.

Ujra kitért az ujságháboru.

Uj alap, régi alap. Ez a legujabb csatakiáltás.

A kormányelnök határozottan kijelentette, hogy a kedden meginduló tárgyalások a régi alapon folytatódnak, a fü növesét is észrebevo ujságok meg azt kürtölik világgá, hogy a tárgyalások egészen előlről kezdődnek, mert

az eddigi alapon semmit sem lehetett az osztrákoktól kicsikarni.

Reggelre kelve aztán még nagyobb lett a zaj.

Egy a kormányhoz közel álló ujság szenzációs cikket adott közre a kiegyezésről

Az ilyen cikkek, a melyek az első pillanatra eláruják, hogy sugalmazásra íródtak; a tapintási érzékeknek felelnek meg. Szondirosszák a helyzetet. Próbára teszik a közvéleményt. A sugalmazójuk a hatásra kíváncsi.

Ez a cikk lényegében a következőket mondotta:

„A helyzet olyan, hogy ennek a mostani kormánynak s a mostani parlamenti többségnek kell megteremtenie a gazdasági önállóság számára a teljes biztosítékokat. Ha meg nem teremtené, súlyos mulasztást követne el. Az a véleményünk, hogy már most kell a kormánynak gondoskodnia arról, hogy 1917-ben a vámsorompók tényleg felállíttassanak. A szerződéses formától el kellett állani, mert egyfelől az osztrákok nem akceptálták, másfelől a függetlenségi párt körében is ellenzésre talált. Keresni kell tehát más módot, hogy a magyar nemzet és a gazdasági világ már most tel-

jesbizonyosságban legyen a felől, hogy 1917-től fogva nem marad és nem maradhat fenn az Ausztriától függő gazdasági állapot, melynek szertelen hátrányait és veszedelmeit ma már átérzi az egész magyar közvélemény.“

Ebből aztán különféle vezércikkek születtek. *Kertetés, Szélmalom harcz, Bolondokháza, A leszerelés, Másodszor* czimmal.

Az ország, ha eddig homályosan sejtette, hogy mi készül a kiegyezés körül, akkor a fenti nyilatkozat különféle kommentárjai után bátran behunyhhatja a szemét. Semmit sem lát.

Nem tudja, 1917-ig szerződést kötünk vagy szövetséget?

Nem tudja, 1917-en tul mi lesz?

Ha nem akar a kormány hosszú lejáratu, azaz husz éves szerződést, miért kell már most megkötni az ország kezét, a melyet az 1867-es törvény, a Széll-féle formula az 1899. évi XXX. törvényezikkben szabadnak nyilvánított.

Kimondva, hogy ez országnak joga van bármikor felállítani a vámsorompókat.

„KOMÁROM és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

BOJTÁR ÉS PRIMADONNA.

Irta: SZÁSZ JÓZSEF orsz. gyűl. képv.

— A „KOMÁROM és VIDÉKE“ eredeti tárczája. —

Ismert foglalkozás, állás vagy ha úgy tetszik: hivatal mindakettő. Pusztulófélben, kiveszöben az egyik, teljes pompájában virágozik, sugárzik a másik.

Primadonnát bizonyosan ismer mindenki, juhászbojtárt is alighanem látott mindenki, ha másutt nem: a szinpadon, vagy ha ott se: ugy okvetlen olvasta vagy hallotta, hogy ilyen hivatalt viselő emberek is találhatók még a nagy magyar Alföldön.

Keresett foglalkozás volt régen és nem megvetett. Költők lantja zengett a juhászbojtárról, szerelméről és busan szóló furulyájáról. Nem kell ma már az ördögnek se. Ugy látszik nem valami nagy a hivatalos tekintély és nem is jövedelmez valami busán, mert akármilyen kis díjnokságra, irnokságra sokkal több a pályázó, mint a juhászbojtárságra . . .

Bojtár és primadonna! Olyan különösen hangzik ez a két szó együtt. Papiroson is

alig fér meg egymás mellett, a valóságban pedig annyira van egyik a másiktól, mint Makó Jeruzsálemtől.

És mégis összekerültek.

Hogyan, mi módon: azt akarom elmondani.

A primadonna, akiről itten szó leszen, dédelgetett, beczézett kedvence volt a közönségnek. Nem most, néhány esztendővel ezelőtt. Ragyogó szépségű, örökké mosolygó leány, aki után egyforma lelkesedéssel bomlott öregje, fiatalja a férfiaknak. A kaszinók éppen ugy, mint a karzatok és állóhelyek gavallérrjai.

És nem haragudtak rá az asszonyok se. Elégé feltűnő körülmény, de indokoltta teszi az, hogy a pletyka semmi pikantériával nem szolgálhatott róla. A pletyka pedig mindent tud, és néha olyat is, ami csakugyan igaz.

A kaszinókat, klubokat később bántotta a kisasszony erényessége. Legkiválóbb udvarlók szálltak sikra, egész vagyont fecsértek el, de a primadonna kegyeivel egy se dicsekedhetett. Akadt köztük pedig olyan is, aki udvarlás közben csakugyan elveszítette a szívét s kezével, vagyonával, grófi koronájával kínálta meg.

— Ej! Mit értetek ti az ilyen dologhoz! — szólott barátaihoz egy lovasfőhadnagy. Ábrándos, kék szemű, szőke férfi, kit elbizakodottá tettek kalandjainak könnyű diadalai. Gazdag szülők gyermeke, aki két kézzel sietett elkölteni az ősi vagyont.

— Nincs olyan vár, amit be ne lehetne venni, nincs csata, amit meg ne lehetne nyerni. Napoleon nagy hadvezér volt, utoljára mégis csak csatát veszített.

— Te is csatát vesztesz! — vágott szavába az egyik.

A főhadnagy szemére csapta monokliját, megcsörrentette sarkantyúját s ingerülten válaszolt:

— Hát fogadjunk! Tizezer forintot fizetek, ha vesztek. A kicsike négy hét alatt kapitulálni fog.

— Tartjuk a fogadást! — kiáltották a többiek. — Mi huszat fizetünk neked s elismerő oklevelet állítunk ki, ha nyersz.

Napok jöttek, napok mentek. A társaság kíváncsian várta az eredményt, noha minden tagja meg volt győződve, hogy a katoná veszíteni s így fizetni fog. A leány megközelíthetetlen: ez igaz. Jól tudják mindnyájan. De ez a huszár ördögös egy fickó

Nem tudjuk, hogy mi lesz 1917-ig és már most arról kell gondolkodnunk, hogy mi lesz 1917. után?

Ha a szondirozó cikk arra volt kíváncsi, hogy a függetlenségi álláspontot védő nemzetenél milyen hatást ér el a hosszú lejáratu szerződésnek két 10—10 éves részletben való beadása, akkor olyan eredményről számolhat be, a melylyel tisztában lehetett volna cikke megírása előtt is a félhivatalos.

Az ország elemi jogaiból nem engedhet senki kedvéért.

Ha most nem akad többség a mely a közös vámterület pusztá elvével megelégednék s port hintve a nemzet szemébe, megcsinálja a közös vámterületet 1917-en tul is, ugy akkor sem lesz kapható a nemzet arra, hogy tovább is ösztövé maradjon és sorvadjon, ha az 1867-es és 1899-es törvények mellé még egy újabb papiros törvény lép, a mely az önállóságot formailag megalkotja.

Törvényünk van elég, garanciaink is kielégítők. Csak bátorságra van szükség, mely a törvénynek érvényt szerezzen.

A kormány hivatkozhatik a nemzet tulnyomó többségének a bizalmára. Erőt merithet abból a kompakt táborból amely az önállósági harcban mögötte áll.

Tehát csakis a 67-es pártok, a melyek nagyobb részt földbirtokos érdekeket képviselnek, állanak utjában a nemzet óhaja és feltétlenül jogos követelményei teljesülésének.

A kiegyezés sorsa el van döntve.

Legfeljebb arról lehet szó, hogy mit tudunk az osztráktól az 1917-ig kötendő szerződés fejében kialakadni.

Ez a kérdés.

A többire már nyilatkozott az egész ország.

Korcsmárosok memoranduma.

Komárom iszik legtöbb bort.

A közgyűlés elfogadta.

Holnap adják át a polgármesternek.

Megemlékeztünk már arról az inkvizíciókról, melyet a pénzügyigazgatóság legújabbán a komáromi vendéglősök ellen indított.

Ma délután tartotta meg a korcsmárosok ipartestülete rendkívüli közgyűlését, mely a jeremiadákhoz volt szakadatlan láncolata.

Kimutatták a jelenlevők, hogy Komárom 20 ezer lakossára 172 italmérés ontja áldásait. Minden 122 egyén abban a szerencsében részesül, hogy egy italmérés áll rendelkezésére.

Az alább teljes terjedelmében közölt emlékiratnál régen olvastunk érdekesebb okiratot. Valóságos kulturtörténeti okmány.

A közgyűlés elfogadta és elhatározta, hogy holnap délelőtt nyújtják át Domány János kir. tanácsos polgármesternek és megküldik a törvénzhatósági bizottság tagjainak is.

Szóba került a közgyűlés a majdan megépítendő szálloda is, amelynek még az ideájától sem akarnak hallani a korcsmárosok. Megfogják kérni a polgármestert, hogy előterjesztését ne is tüzzö ki közgyűlésre.

A memorandum a következő:

A komáromi m. kir. pénzügyigazgatóság 1906. évi december hó 31-én 31302. szám alatt kelt és a Tekintetes Városi Tanácshoz intézett átiratában tudatta, hogy a város által borítal és husfogyasztási, továbbá a borítal és husfogyasztási adópótlékokat kiküldött közegével megvizsgáltatta és ámbár ezen átiratának bevezetésében kijelenti, hogy a fogyasztási adók kezelése tekintetében a központi kezelés, nevezetesen a könyvelés és azzal összefüggő ténykedés a célnak és a fennálló szabályoknak megfelel, sőt ugyanazon átiratában elismeri azt is, hogy az adó-jövedelem kellő kihasználása is megfelelő, mégis végeredményben azt javasolja, hogy a jövedelem intenzívebb kihasználása érdekében a város különleges intézkedéseket tegyen.

Ezen különleges intézkedéseket első sorban azon borkereskedőkre vonatkoznak,

akik bornak kimérésével és kismértékben való elárúsításával is foglalkoznak és ezekre nézve elrendelni kéri, hogy e két rendbeli minőségüknek megfelelő üzletüket csak megfelelőleg elkülönítve gyakorolhassák.

A másik és bennünket közelebről érdeklő javaslat azt kívánja, hogy a fogadósok, vendéglősök, korcsmárosok szóval mindazok akik a bort 50 liternél kisebb mértékben mérik, nemcsak a kívülről behozott és adózatlan borokat tartozzanak bejelenteni, amint eddig is gyakorlatban volt, de ezeken kívül az ugyanazon beszedési körben levő más felektől beszerzett és az utóbiaknál megadózttatás alá került bormennyiséget is tartozzanak legkésőbb a beszerzés alkalmával az adószedésre jogosult városnál bejelenteni.

A Tekintetes Tanács ezen fentebb hivatkozott átiratot folyó évi 910. szám alatt kelt határozatával intézte el és azon intenció által vezéreltetve, hogy a fogyasztási adó jövedelem kellő kihasználása érdekében minden szükséges intézkedés megteendő, elfogadta a javaslatot, sőt e tárgyban hozott rendelkezéseinek végrehajtását biztosítandó, a m. kir. pénzügyigazgatóságot is megkereste hogy a városi fogyasztási adóhivatal közgeinek csekély számára való tekintettel, a külső ellenőrzést saját közgeivel is gyakoroltassa.

Midőn nekünk érdekelteknek az erre vonatkozó határozat kézbesítetett, jogos aggodalom fogott el, mert a pénzügyi közgek részéről olyan zaklatásoktól tartottunk, amelyek a fogyasztási adójövedelem fokozására kihatással nem lesznek ugyan, de igen alkalmasak arra, hogy bennünket üzletünk szabad gyakorlásában mindenféleképp korlátozzanak és amugy is súlyos létfenntartási küzdelmünkben még súlyosabb és talán végkép elviselhetetlen terheket indítsanak vállainkra.

Ezen aggodalmunkban teljes bizalommal fordultunk Nagyságodhoz és küldöttség által kértünk a részletekre nézve felvilágosítást. Ezen alkalommal Nagyságodtól, illetve a fogyasztási adóhivatal vezetésével megbízott Tanácsnok urtól azon megnyugtató biztosítást nyertük, hogy az intézkedés tulajdonképpen a borkereskedőket illeti és az italmértékben kismértékben foglalkozók az eddigi módon folytathatják üzletüket és annak gyakorlásában céltétlan zaklatásokkal háborgatva nem lesznek. Megnyugodva távoztunk, bár eleve megvoltunk győződve, hogy sem Nagyságos Polgármester Ur, sem pedig a Tekintetes Tanács nem akart oly intézkedéseket

Kiviszi, amit feltesz magában, bármi történések is. Kemény mint a vas, édes beszédű, mint a méz és veszedelmesen csinos. Ki tudja, az ördög nem alszik: hátha beleszeret az a leány? A szerelem pedig nem gondolkodik, egyik bolondságot a másik után követi el.

Az ostrom megkezdődött, tartott is már vagy két hétig, eredménye azonban nem mutatkozott. Kárba vészett minden fáradsága a katonának.

A főhadnagy boszankodott, mérgelődött, a társaság pedig gunyosan élczelődött:

— Retirálj huszár!

A főhadnagy azonban nem retirált. Övé lesz az a leány, ha addig él is. Odaadja érte minden vagyonát, ha kell kék attilláját, búzke szürkéjét, mennybéli üdvösségét.

És nagy kitartással tovább udvarolt. Száz meg száz meglepetéssel kedveskedett a leánynak, elleste még a gondolatát is. Hódolt minden szeszélyének, mert a primadonna kisasszony nagyon szeszélyes teremtés volt. Szó nélkül teljesítette azt az óhaját is, hogy minden éjjel tizenkettőkor s minden reggel öt órákor álljon meg az utcán ablakjával szemben, hogy ő legyen az, akit éjjel utoljára,

reggel pedig, akit először lát. Sokszor órák-hosszat sétált fel s alá ablakja előtt, hogy ezt a szeszélyét is teljesíthesse.

A negyedik hét végén azonban mintha megváltozott volna. Végtelen kedvességgel viseltetett hozzá s nem szidta össze szerelmi vallomásaiért se.

Egy szép napon pedig így szólott hozzá:

— Nagyon meguntam a várost, vágyakozom a szabadba. Holnap nincs dolgom a színháznál, s szabad időmet kirándulásra használok fel. Nem lesz nagy társaság, de ha önnek kedve tartja, velünk jöhet. Kirukolás reggel hét órákor, találkozás a színház előtt.

Este a főhadnagy volt a kaszinó hőse. Az ő szerencséről beszélt mindenki. Barátai irigykedve tekintettek rá, bizonyosra vették most már, hogy megnyeri a fogadást.

Reggel katonai pontossággal megjelent a találkozáson, tréfásan jelentkezett:

— Jelentem alásan megjöttem és kérem további parancsait.

A primadonna mosolyogva válaszolt:

— Ön a mai napon én mellettem marad s az lesz kötelessége, hogy nekem udvaroljon.

— Ez a legkellemesebb szolgálattétel a világon.

A leány ujjával hamiskásan megfenyegette:

— Majd elvállik. Nyugtával dicsérje kedves barátom a napot.

Verőfényes, tiszta idő kedvezett a kirándulásnak. A tavasz egész pompájában ragyogott. Tengerként hullámzott körülöttük a zöld vetés, piros pipacsok és kék virágok tetszelegtek benne. Előttük végtelen síkság, az Alföld terült el, mögöttük a távolban, kéklettek a budai hegyek.

A főhadnagy elemében volt. Ezer aprósággal, bohósággal mulattatta a leány, aki egyszerre csak hangosan felkaczagott és kaczagott soká, hogy kicsordultak könnyei.

— Csak előre bátran barátom, csak udvaroljon, hátha ma szerencsésebb lesz, hiszen tudja, hogy sietni kell.

Gyanakvó, fürkésző tekintetet vetett a leányra, de ez tovább folytatta:

— Igen, barátom, sietnie kell. Már csak két napja van hátra, jól vigyázon hát, hogy el ne veszítse a fogadást.

Arcaza szökött minden csep vére a katonának. Aztán elhalványodott, megtánto-

életbe léptetni, amelyek sem az államnak, sem pedig a városnak érdekeit nem szolgálják és csak az adózó polgárok czéltalan zaklatásával járnak.

Ámde mit kellett sajnos tapasztalunk. Alig, hogy az állami pénzügyőri közegek a meghatalmazást az ellenőrzés gyakorlására kézhez kapták, azonnai valóságos hajtóvadászatot rendeztek nem létező, vagy lényegtelen szabálytalanságok felderítésére. Mert igenis merjük nyíltan hirdetni, hogy egyetlen vendéglős, kávé- vagy korcsmáros sem követett el oly mulasztást, vagy szabálytalanságot, mely akár az államkincstár, akár a városi pénztár érdekeit sértette volna. És ha netalán ilyen a jövőben akadna, azzal magunkat nem azonosítjuk, mert igenis mi tisztességgel meg akarunk felelni a törvények által reánk rótt kötelezettségeknek, azonban ehhez az első feltétel az, hogy ugy magunkat és családunkat fentarthassuk és ne legyünk czéltalan zaklatásoknak kitéve.

Hogy mily természetűek ezek a zaklatások, azt egy-két példával kívánjuk megvilágosítani.

Egyik legkedvencebb vesszőparipája a pénzügyőri közegeknek az a rendelkezés, hogy minden fogadós, vendéglős, korcsmáros, de sőt szatócs is két pinczét tartani, egyet az adózatlan egyet adózott borok raktározására. Hogy mily abszurd rendelkezés ez különösen a komáromi viszonyainkra alkalmazva, az első pillanatra feltűnik, de sokkal inkább kiviláglik ennek a tarthatatlansága, ha közelebbről megvizsgáljuk.

Először is a helyi viszonyokkal csak némileg ismerős is tudja, hogy Komárom minden oldalról vízzel van körülvéve és így a magas talajvíz miatt nem nagyon alkalmas pinczék építésére, ennek következtében a pinczék építésére a házi urak nem fektettek súlyt, de még kevésbé hajlandók egy-két jó szőrt még egy második pinczét is építeni. Hogy pedig az ez időszaki horribilis házbérék mellett még egy második pincze építkezési költségét, vagy annak bérértékét, bármely vendéglős vagy korcsmáros ekziszcziájának veszélyeztetése nélkül magára vállalhatná, azt kereken tagadjuk.

Hisz a mi azt illeti, szívesen tartanánk mi akár három pinczét is, csak az üzlet menete és a forgalom azt kívánatosá vagy szükségessé tennék. De fájdalom, abban a

helyzetben nem vagyunk, hogy tisztán lukszusból két pinczét tartsunk, amelyekben esetleg csak egy-egy hordó bor állna.

De még az esetben is, ha tényleg minden vendéglősnek és korcsmárosnak két pincze állana rendelkezésére, sok tekintetben hátrányos lenne az adózott és adózatlan italoknak ily módon való elkülönítése. A mai súlyos üzletviszonyok közepette ugyanis olyan felesleges forgó tőkével egyikünk sem rendelkezik, hogy a fogyasztási adó nagyobb mennyiségű bor után előre befizetni képes lenne. Igen könnyen megtörténhet tehát, hogy midőn az adózott és csapon levő bor fogytán van s kelő időben bejelenti a vendéglős vagy korcsmáros, hogy az adózatlan borok pinczéből a 10. számú hordót — ha ugyan a mai pangó üzletviszonyok dacára képes ennyi készletet tartani — átszállítja a már megadózott borok pinczéjébe és a szükséghez képest megcsapolja. Már most például este 9 órakor beáll a megcsapolás szükségessé, de ekkor meg szomorúan tapasztalja a tulajdonos, hogy az egyik pinczéből a másikba való átszállítás, fel és legritás stb. általi a bor annyit szenvedett, zavarossá vált, hogy azt a vendégeinek ki nem mérheti, hacsak nem akarja őket elriasztani.

Ilyen esetben az állami pénzügyi közegek szerint már nem lehetne aznap egyáltalán más hordót csapolni, mert hát esti 9 órakor a bejelentést sem lehetne teljesíteni. Vagyis a vendéglős éppen abban az esetben midőn egy kis forgalmat érhetne el, kénytelen lenne a vendégeinek nyugodalmat jó éjszakát kívánni és az üzletét az napra bezárni.

Ez lenne a szabályszerű magyar királyi előírás szerinti pénzügyi eljárás. Mert azzal, hogy ilyen eljárás mellett koldusbotra jutnánk, nem törődik a pénzügyi közeg a fő csak az, hogy minél több tényálladéki jegyzőkönyv vétessék fel és ezzel éberségének ügyességének olyan elismerésre méltó tanujelét adja, amit esetleg külön jutalommal is honorálnak. De azt hisszük, hogy nemcsak a mi közvetlen érdekünk, de éppen ugy az államnak és városnak jólfelfogott érdeke, hogy adózó polgárai tönkre ne menjenek, mert ha nincs ugynevezett adóalany, akkor nincs adójövedelem sem.

Már pedig sajnos, kérkednünk kell azzal, hogy mi igen jó adóalanyok vagyunk,

mert mindenféle állami adóval, általános jövedelmi pótdóval, fogyasztási adókkal, italmérési illetékekkel, városi pótdókkal megvagyunk terhelve jobban mint bármely más polgártársunk. Azonkívül igen jelentékeny összeg az, amit mi évenként gázvilágítás és vízdíj czimén a városi pénztárba befizettünk s így közvetetve a városnak is keresünk. De mindezeket az áldozatokat szívesen meghoznók, ha az üzletmenet megfelelő lenne, de a piac mai drágasága és az üzletek mai pangása mellett a végsőkéig meg van feszítve a mi megterhelhetőségünk hurja és még csak egy szemér kell hozzá, hogy a hur elpatanjon.

Más esetben megtörtént az, hogy tényálladéki jegyzőkönyv vétetett fel azért, mert habár a fél a szabályszerű bejelentést igazolta a kifizetést igazoló bázisát felmutatni nem volt képes egyszerűen azon okból, mert a fogyasztási adó még befizetve nem volt. De tisztelettel kérjük Nagyságodat, mi köze van ahhoz a pénzügyi közegnek, ha a város a saját felelősségére bizonyos ideig adófizető polgárainak hitelt engedélyez. Hisz tudunkkal évek hosszu során át egy fillér sem vesztett el behajthatatlanság czimén a fogyasztási adókból és reméljük van annyi önállósága a városnak mint erkklcsi testületnek, hogy az ilyen hiteleket a magyar királyi pénzügyi szakközegek előleges meghallgatása és beleegyezése nélkül engedélyezheti.

De azért az ilyen és ezekhez hasonló jegyzőkönyvek napról-napra felvétetnek, igen sokszor a mi távollétünkben, ugy, hogy a családtag természetesen sokszor arra nézve sem tud megbízható felvilágosítást adni, hogy a tényálladéki jegyzőkönyvben tulajdonképpen mit irattak vele alá. Azt hisszük, hogy sikerült meggyőznünk Nagyságodat arról, hogy az ilyen és efféle czéltalan zaklatások ellen nekünk teljes erővel tiltakoznunk kell; de megvagyunk győződve arról is, hogy a Tekintetes tanács fent hivatkozott számú rendelkezésével nem akar ilyenemű baavatkázásokat provokálni, mert tudjuk, hogy a város polgársága vezetőinek nem lehet célja a polgárokat felesleges zaklatásoknak vagy indoktalan megterheléseknek kitenni.

De beszéljenek most a számok és lásuk, vajjon a pénzügyigazgatóság részéről indokolt és szükséges volt-e meghuzni a

rodott Majd ökleit összeszorítva felszisszent, mintha kígyó marta volna meg:

— Elárultak, a gazemberek, elárultak!

Mikor néhány pillanat múlva magához tért, mentegedőzni kezdett. A leány haragosan szavába vágott:

— Ne mentegedőzzék, ne esküdözzék. Mi már jól ismerjük egymást.

Aztán felemelte karját s az országút felé mutatott. Szemei villámokat szórtak:

— És most távozzék. Fizesse meg az elvesztett fogadást s ne kerüljön többet a szemem elé.

Olyan határozottsággal beszélt, hogy a főhadnagy nem ellenkezett. Kardját hóna alá csapva, megindult a poros uton a város felé.

A primadonna még sokáig ott maradt azon a helyen. Elmélázott, elgondolkozott. Talán arról, hogy milyen gonoszok is az

emberek. Egyszerre lépéseket hallott, juhászbojtár közeledett felé. Nyájához ballagott, mely odébb legelt, alig két-három hajításnyira tőle.

Husz-huszonkét esztendő lehet a juhászlegény. Piros pozsgás arccal, kis fekete bajusszal, bátor tekintettel. Mikor elhaladt mellette, széles karimájú fekete kalapját megbillentette.

Végignézte a legényt, egyet gondolt s utánna kiáltott:

— Álj meg legény egy szóra!

A legény megállott, megis fordult s néhány lépést tett visszafelé. Ekkor vette csak jobban szemügyre azt, aki megszólította.

— Mivel lehetek szolgálatára a kisaszszonynak?

— Helyre legény vagy leltem, hogy hívnak?

— Kis Jóska a nevem, s juhászbojtár vagyok itt az uraságnál.

— Van-e sok fizetésed?

— Soknak nem sok, de megélhetek becsülettel belőle.

— Hallod bojtár, te nagyon tetszel nekem, eljőnnél-e velem a városba?

— Köszönöm a jóságát kisasszony, de nem mehetek, mert nem hagyhatom el a juhaimat.

A leány nem hagyta ennyiben a dolgot. Szeszélyből-e, nem-e, ő volna a megmondhatója. Közelebb lépett a legényhez s hosszan, mélyen a szemébe nézett.

— Jőjj velem galambom. Adok neked sok pénzt, uri ruhát. Gyalog nem mégy, hintón jársz s én leszek a te asszonyod, a te galambod. Eljössz, ugy-e eljössz?

Kis Jóska nagyon komolyan ránézett, még a pipát is kivette a szájából:

Tavaszi ujdonságok

szövetek, blouz-kelmék, voile de laine. — **Egyedüli raktár** a hírneves „PÁSZTOR-VASZONBÓL.” továbbá a legjobb minőségű Schroll-féle chifonok, ágyhuzatok, tolltartók. **Cérna-vásznak** minden szélességben. Törülközők, színes ágyhuzatok s levarrott paplanok. — Férfi fehérneműket mérték szerint is készítették.

Dömötör Ádám Győrött, Széchényi-tér 10. szám.

Női-, férfi-divat, szövet-, vászon- és rövidáru-raktárában.

vészharangot a város fogyasztási adóinak intenzívebb kisasználása tekintetében!

Beszédett koronákban

állami boritaladó városi pótlék összesen

1901. évben	66312'83	7598'03	73910'86
1902. „	67933'71	8136'44	76070'15
1903. „	67845'69	8391'10	76236'79
1904. „	75976'43	9303'70	85280'13
1905. „	76204'15	9522'93	85727'08
1906. „	78007'60	10762'05	88769'65

Ha pedig hozzávesszük az állami fogyasztási adót, ennek megfelelő pótlékát, továbbá a városi szeszfogyasztási adó pótlékot is, akkor a számadatok következőképp alakulnak

áll. fogy. adó városi pótlék összesen

1901. évben	91279.90	28628'27	119948'17
1902. „	94662'96	29078'72	123748'68
1903. „	91433'97	28459'73	119893'70
1904. „	99572'46	29439'45	129011'91
1905. „	10165'40	29726'24	131430'64
1906. „	100926'46	32572'12	133498'58

Ezek a számok legékezősüllyben igazolják, hogy a fogyasztási adójövedék Komáromban már is a legintenzívebb módon van kihasználva és az fokozatos és igen szép fejlődést mutat. Az 1901. és 1902. évek ugyan ugró emelkedést mutatnak, de ennek természetes magyarázata az, hogy ezen években létesültek a nagyobb szabású városi közművek, ugymint a kórház, gázmű és vízvezeték. De még ezen évekhez képest is az összes fogyasztási adónál csaknem 10000 korona az 1906. évi szaporodás.

De lássuk különösen a boritaladót, mert hisz első sorban ennek az érdekében történtek a megszigorított intézkedések.

Ezen a czímen volt bevétel állami adóiban és 1901. évben 66312 korona 83 fillér, 1906. évben pedig 78007 korona 60 fillér, tehát az öt év után kerekszámán 12000 korona, vagyis az ez első évi összegnek 18%-a! Ezen kívül a közbeeső évek is szép és fokozatos fejlődést mutatnak, pedig bizony voltak silányabb bortermésű évek is, és nem lenne csoda, ha mint más vidéken is, a nép általános elszegényedéssel és ezzel kapcsolatosan a pálinka ivás terjedésével, a borfogyasztás nem emelkedést de visszaesést mutatna.

Tisztelettel kérjük tehát, hol vannak itt az okok és aggasztó körülmények szí-

gorított rendszabályok igénybe vételére és bennünket keresetünkben gátló és zaklató intézkedések elrendelésére? Egyedüli csökketés a husfogyasztási adónál mutatkozik, de addig, amíg a jelenlegi túlmagas husárak lesznek érvényben, addig a husfogyasztási adót semmiféle különleges rendelettel fokozni nem lehet, mert a visszaesés természetes és abban találja kizárólagos magyarázatát, hogy nemcsak a szegényebb néposztály, de még a középmódúak is a minimumra redukálják husszükségletüket.

De talán más városokban kedvezőbb eredményeket érnek el és ezeket vette mintául a magyar királyi pénzügyigazgatóság, amidőn annyi galibát okozott átíratát a városhoz intézte? Természetes, hogy az összehasonlítást csak viszonylagosan lehet megtenni és pedig úgy, hogy a jövedelmet a lélekszámhoz arányosítjuk. Ezt figyelembe véve Komáromban egy lélekre esett boritaladóból és pótlékból 1906. évben 4 korona 44 fillér, az összes fogyasztási adó természetű jövedelmekből pedig 6 korona 67 fillér.

Egyik hozzánk közel fekvő, szintén szabad királyi városban: *Esztergomban*, ahol a lakosság száma az időközi szaporodást is figyelembe véve csaknem akkora mint Komáromban, az összes fogyasztási adóbevétel 1901. évben 92824 korona 59 fillért, 1905. évben eddig 97097 korona 80 fillért tett ki, esik tehát egy lélekre 4 korona 90 fillér, a szaporodás pedig nem egészen 5%. Az italmérségi engedélyek száma 80, de a Pénzügyminisztérium megállapításához képest le fog szállani 58-ra, ez esetben tehát mindén 330 lakosra jut egy engedély.

Halmos mintegy 24000 lakossal csak átlagos 4 korona 11 fillér* jövedelmet tud felmutatni és 400 lélekre esik egy italmérségi engedély.

Zombor szabadkirályi városban, melynek lakossága 30000-t tesz ki, az átlagos jövedelem 5 korona 66 fillér volt.

Versez törvényhatósági városban 28000 lélek után a beszédett borfogyasztási adóból 2 korona 78 fillér, az összes fogyasztási adó jövedelemből pedig 4 esett egy lélekre; minden italmérségi engedélyre 250 lakos jutott.

Pécs szabad királyi városban 47000 lakos után számítva a borfogyasztási adóból

* Ott, ahol külön megemlítve más sincs, ezen számadatok az összes fogyasztási adó természetű jövedelmekre vonatkoznak.

3 korona 20 fillér, az összes fogyasztási adó természetű jövedelmekből pedig 4 korona 82 fillér jut. Az összes jövedelem volt 1901. évben 230844 korona, 1906. évben pedig 227074 korona s így nem emelkedés, hanem 3% visszaesés mutatkozik. Az italmérségi engedélyek száma 160 és ennél fogva minden 294 lélekre esik egy engedély.

De vehetünk más példákat is; ahol mint például *Temesvárott* katonaság van koncentráva. Ennek 56000 polgári és 4000 katonai személyből álló lakossága van, tehát lélekszáma háromszor akkora, mint Komárom és katonasága is jelentősen több. Azonkívül köztudomású, hogy Temesvárott nagyobb szabású gyártelepek és műhelyek vannak, amelyeknek munkásai a fogyasztást jelentősen mértékben emelik. Es mégis mit tapasztalunk: a kivett és beszédett borfogyasztási adóból egy lélekre 3 korona 49 fillér, az összes fogyasztási jövedelemből pedig 5 korona 46 fillér esik.

Végül *Kolozsvár* szabad királyi város vonatkozó adatait vehetjük szemügyre, ahol a lakosság száma a népszámlálás utáni gyarapodással mintegy 56000-re tehető. Ezen városban bor- és husfogyasztási adónak nyers bevételé 97606 korona és 48 fillért tett a legutóbbi 1906. évben s így egy lakosra átlag 1 korona 75 fillér jutott. Ezen helyen az italmérségi engedélyek száma 257 s e szerint minden 218 lakosra jut egy engedély.

Azt hisszük, hogy ezen adatokkal egyszerűen kimerítettük összes bizonyítékainkat arra nézve, hogy Komáromban az összes fogyasztási adó, de különösen a borfogyasztási adó olyan fejlődést mutat, amely nemcsak hogy nem ad aggodalomra okot, de az egész országban szinte páratlanul áll. Ilyen körülmények közt a boritaladó külső ellenőrzésére hatályosabb intézkedéseket tenni főlegesen, sőt ezen hatályosabb intézkedések egyenesen a forgalom megbénítására vezetnek.

Ezek a szigorított intézkedések talán szükségesek czélszerűek lehetnek Kolozsvárott, ahol háromszor akkora lakosság mellett az összes bruttó bevétel mélyen alatta maradt a Komáromban elért nyers bevételnek, de mi ezébből lennének alkalmazandók nálunk?

Ismételjük azonban, hogy a magunk részéről megvagyunk győződve arról, hogy sem Nagyságos Polgármester Ur, sem a Tökintetes Tanács nem léptette volna életbe azokat, a megszorító rendelkezéseket, ha egyrészt a magyar királyi pénzügyigazgatóság átíratában a tényállást és az eredményeket megfelelően feltünteti, másrészt pedig, ha annak eshetőségét előre látja, hogy a tett rendelkezések mást, miat felesleges zaklatásokat és általános elégedetlenséget eredményezni nem fognak. Minthogy ezen rendelkezések életbeléptetésére a várost sem törvény, sem rendelet nem kötelezi és így teljesen a városi hatóságok szabad elhatározásától függ, azoknak visszavonása is, a fentebb előadottak alapján tisztelettel kérjük Nagyságodat, hogy a folyó évi 910. számú hatályon kívül helyezése iránt sürgősen intézkedni és a borfogyasztási adó külső ellenőrzését az eddig gyakorlatban volt módon a város saját közegeivel teljesíteni méltóztassék, annál is inkább, mert a legközelebb folyamatba teendő nagyobb építkezések, ugy mint az ujjvári vasut és a lovassági laktanya építkezési munkálatai természetesen fogynak vezetni, amit azután a pénzügyi közegek hajlandók lennének sikeres közreműködésük számlája javára teljes egészében elkönyvelni.

— Nem lehet kisasszony, nem tehetem.

— Hát nem értesz te? — kérdezte indulatosan. — Te leszel az én uram, parancsolom. Érted-e most már!

— Érttem kisasszony, de még se tehetem.

A válasz meglepte s módfelett boszantotta is a primadonnát. És nem ok nélkül. Nem történt vele soha ilyen dolog életében. Bomlik utánna az egész város. Magasrangú nagyurak versenyeznek kegyéért, egy mosolyáért s ez a juhászbojtár tudni se akar róla.

— Pedig én nagyon szeretnék édes lelkem. Jobban mint apád, jobban mint édesanyád, de te nem tudnál engem szeretni?

— Nem kisasszony!

— Hát aztán miért nem?

Kiss Jóska himezés, hámozás nélkül megmondta:

— Azért, mert a kisasszony ki van főtve.

A primadonna indulatosan kiáltott kocsija után. Valóságos méregbe hozta ez a faragatlan legény. Sirva ugrott kocsijába s mikor elhajtott, egy tekintetre se méltatta a juhászlegényt, aki pedig most nagy illetudással kalapját is leemelte.

Szavait azonban nem feledte megszivlelni.

Azóta csak a szinpadon festi magát.



MITIGYUNK?

hog egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénasavas ásványviz erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Agnes-forrás, mint természetes szénasavas ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz: dus szénavegyületmentes, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szer a legkülönbözőbb gyomor-, légző- és húgyvezetési betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségek is, mint typhus, colera, megkímélték azokat, akik közönséges ivóvíz helyett a baktériummentes mohai Agnes vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szakértelműk által ajánlva. Számos elismert nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Házartások számára másfél literenél valamivel nagyobb üvegekben minden kötes értékű mestetelgesen szénasavval telített viznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Agnes-forrás vizét a legsebényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakottak szerveztette, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség.

AGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!



Itt hagyják a munkások Komáromot.*

A bárcza rendszer hatása a munkás- mozgalomra.

A munkáltatók szervezkednek. Állítólag a munkások túlkapásait akarják megfékezni. Hogy szervezkednek, ahoz joguk van, ezt senki meg nem akadályozhatja, de túlkapásokról beszélni, éppen Komáromban, ez részünkről neveléses, a munkáltatóknál pedig hangulatkeltés.

Hiszen ha túlkapásokról beszélhet valaki a munkások joggal beszélhetnek, mert a munkáltatók a munkásaikkal kötött szerződéseiket bizony elég gyakran felrúgták. A munkások nem jajgattak, de orvosolták a bajt úgy, ahogy a viszonyok megengedték, s akiknek az ilyen operáció nem tetszett azok megint csak a munkáltatók voltak. Azonban a szervezkedésük célja nem a túlkapások megfékezése, de a sztrájkok és bojkottok provokálása volt, hogy az amugy is reakciókormányt uszítani lehessen a munkás szervezetek ellen. Igen mi valljuk, ez volt a bárcza rendszer szülő anyja.

Nézzük, mi is az a bárcza, amit ma egyszerű munkaközvetítő szelvénynek neveznek, holott ez előtt néhány héttel másnak neveztek. Azon munkás ki a bárczát elfogadta bizonyos munka mennyiséget tartozik elvégezni, ami olyan maximumban lett a munkáltatók által megállapítva, amely a legerősebb legképzettebb munkás erejét is messze túlhaladja.

Ha valamely munkáltatónál sztrájk, vagy bojkott van, a bárczás munkás tartozik az ilyen munkáltató munkáját elvégezni saját munkáltatója utasítására.

És ami a legveszélyesebb a munkásra nézve a bárcza több munkáltató bevallása szerint *fekete lista* is lehet. Mivel a munka könyvet nincs bátorságuk megjelezni legegyszerűbb erre a bárcza, amit ellehet látni nyílt, vagy titkos jelzéssel.

Ami leginkább azoknak lenne osztály részük akik a munkás mozgalomban tevékeny részt vesznek. De része lehet ebben mindazoknak, akik a munkaadóknak egyéb okból nem tetszenek, hiszen okot mindenre könnyű találni. Ezek volnának a bárcarendszer főbb árnyoldalai. Ezekon kívül egy egész sereg apróbb hátránya és körül bástyázása van, amit a munkáltatók már nagyban kezdenek tagadni. Már azt hirdetik, *hogy az semmi egyéb mint munka közvetítés*. Ha ez áll, akkor miért adta ki a helyi építőiparosok szövetsége ezt az értesítést:

„A. I. hó 10-án tartott végrehajtóbizottsági ülés határozatához képest értesítjük a szövetség t. tagjait, hogy márczius hó 23. napján, összes alkalmazásban

*) A munkások táborából kaptuk ezen sorokat a melyeket a közönség tájékoztatására adunk közzé.

levő munkásaikat a szövetségi munkaközvetítő igazolvány kivételére utasítani sziveskedjenek. Az igazolványokért jelentkezni kell a szövetség titkári hivatalánál. Azon munkás, ki az igazolvány kivételére nem volna hajlandó, az alkalmazásból szabályszerű felmondás megtartása mellett elbocsájtandó.

Megjegyzendő, hogy az igazolványt kiváltó munkás, a szövetségi hivatalnál semmi néven nevezendő nyilatkozat vagy kötelezvény aláírására nem lesz kötelezve és hogy a munkaadó és munkás között esetleg már megkötött szerződések (munkarendek) az igazolvány kiváltása után továbbra is teljes épségben érvényben maradnak.

Felkéretnek a szövetség t. tagjai, hogy a jelenleg alkalmazásban levő munkásaik névsorát f. hó 18-ig a szövetség titkári hivatalába beküldeni sziveskedjenek, hogy azok, az igazolvány kitöltésére szükséges adatai az ipartestülettől (hol azok munkakönyvei vannak) megszerezhetők legyenek. s így az igazolvány a munkás jelentkezésekor akadálytalanul s késedelem nélkül kiadható lesz. A munkaközvetítő igazolványt a márczius hó 18-án és azon túl felveendő munkásoktól kivétel nélkül minden esetben követelni kell a szövetségi tag munkaadónak és e nélkül munkást munkába állítani nem szabad.

Hogy a torlódás elkerülhető legyen, utasítatik a szövetség titkárija, hogy a munkában levő s igazolványért jelentkező munkásoknak azt már folyó hó 21-ikétől kezdve szolgáltatassa ki.

Ugyancsak a fenti végrehajtóbizottsági ülés határozatából értesítettnek a szövetség t. tagjai, hogy a munkában levő segédek után fizetendő heti 10 fillér árulék, márczius hó 11-ik napjától válik kötelezővé. Komárom, 1907. márczius 11.

A szövetségi elnökség.”

Ennél világosabb bizonyíték nem kell a bárcza ártatlansága ellen. De meglehetősen csalódtak a munkaadók; a munkások egy része sztrájkba lépett a bárcza ellen, Komáromot pedig zárlat alá tették, ami azt jelenti hogy az építő ipari munkások és a rokon szakmák kerüljék a várost mindaddig míg a zárlat tart. Hozzáálltak vidéken munkát szerezni a sztrájkolóknak. *Már a hét közepén több kőműves és ács elhagyta a várost, ami ma megismétlődik, mert tizenöt asztalos, harmincz és és kőműves hagyja el a várost a reggeli órákban.*

Ide számítva néhány fémmunkást, akik szinte utra készen vannak, alig marad sztrájkoló munkás.

Sztrájktró igen kevés lesz; a keresztény szociálisok kicsiny szegényes csapata, a még kevesebb számú semmivel sem törődő indifferens munkással bandukolhatnak e héten a bárcás telepekre, akiket a szervezett munkások nóma megvetése kísér nyomon, de nem a terrorizmusa, amint ezt a munkaadók küldöttsége a főkapitányságnál azt bejelentették.

A terrorizálók a munkáltatók voltak, nekik nem tetszett a béke, de megcsalódtak mert a munkások többsége követeléseket készült felállítani. Ami ma ugyan nem határozat még de kilátásba van helyezve. És itt első sorban az építő iparosok szövetségének munka közvetítésével szembe lesz állítva a szakegyleti munkaközvetítés, amiről a munkások a közelmúlt mozgalomnál lemondtak azért, hogy az a vád ne érhesse őket, hogy

egy a munkáltatók nézete szerint lényegtelen pont fölött, a béke hajótörést szenvedjen.

Amit a munkások évek óta követelnek erről mindég lemondottak azért, hogy túlkapás vádjával ne illethessék őket, ma egy csapásra akarják ezt az eszközt ugyan azok a munkásoktól kicsikarni s akik éveken át nem hogy megadták volna, de ettől minden eszközzel iparkodtak vissza szoritania őket. Pedig a munkás csak arra akarta fölhasználni a közvetítést, hogy ne lehessen egyes munkásokat minden ok nélkül kizárni a munkából. Az természetes hogy ahol a kollektív szerződést nem tartják be oda nem közvetítenek ami elég alkalmas eszköz a szenykonkurencia szabályozására. A munkáltatók mai szervezkedése, amint itt világosan bizonyítottunk csak a munka erő leszoritására, a bérek minél olcsóbbá tételére törekszik. A legaljasabb verseny kedvesebb a munkaadóknak jó hazafi létükre, mert ez a követelő, a hazátlan nemzetközi munkást a nyomorba, a kivándorlásba kergeti.

Ez a törekvés azonban a munkások szervezetségéről, mint a falra hányt borsó vissza fog pattanni. Ez agrárius tempó. Azonban, hogy a komplott ne sikerüljön arról gondoskodtak már jó előre a szervezett munkások. A mi pedig jön mindazokért, az Építőiparosok szövetségét terheli a felelőség. A harcztot ők provokálták, őket sújtja a felelőség egészterhével.

Egy szervezőbizottsági tag.

H i r e k.


Szerkesztő változás lapunknál.

Teller Kálmán felelős szerkesztő személyi okok miatt, visszalépett lapunk szerkesztésétől, ennőlfogva lapunk ezen-tul ismét mint hetilap fog megjelenni. Kérjük olvasóink további szives pártfogását.

— **Eljegyzés.** Ivánics Gyula törekvő bádigos iparos jegyet váltott Szabó Ilonka kisasszonnyal, özv. Szabó Zsuzsannáné házian nevelt, kedves leányával. Gratulálunk!

— **Sorozás.** A jövő hétfőn kezdődik meg Tatán a sorozás és tart 13-ig bezárólag. Az egyes községek beosztása a következő: április 8-án Tata, Neszmély, Gyermely és Szomor, 8-én Tóváros, Duna-Almás, Herreg, Tarján, Baj és Agostyán, 10-én Naszály, Tardos, Tolna, Oroszlány, Kecskéd, Vértes-Somló és Szöllős, 12-én Szomód, Duna-Szt.-Miklós, Bánhida, Környe, Felső-Galla, 13-án Tatabánya.

— **Szülők figyelmébe!** A pápai állami tanítóképző intézet I. osztályában a jövő 1907/8. tanévre 14 teljesen ingyenes, 8 feldíjat fizető és 3 ösztöndíjas hely jön üresedésbe. A kedvezményes helyek a közép- vagy polgári iskola IV. osztályát szép eredménnyel végzett tanulóknak fognak adományoztatni. A folyamodványok beküldésének határideje május 31-ik napja.



Sirolin

Ennek az étvágyat és a teltségérlel, megemésztést és a köhögést, elhagyat, éppen lassúság.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjük mindenképpen „Roche” eredeti csomagolást.



„Roche”

Érdemes orvosi rendelésre a gyógyszerháznál.
Bonn. — Ana Guggenhiel 4. — Korona.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Néj)

— **A légzőszervek** vannak éghajlatunknál fogva mindennemű betegségeknek (megtámadásnak) legjobban kitéve s így legtöbb esetben szorolnak orvosi segílyre. Szükséges ennél fogva ezen betegségek ellen hatásos gyógyszert alkalmazni és úgy az orvosi kar, mint a szenvedő emberiség örömmel fogja üdvözölni, hogy sikerült a „Sirolin-Roche” nevű creosot-készítményt előállítani, amely a légzőszervek összes megbetegedésénél legjobbnak bizonyult s úgy a súlyosabb, mint pedig a könnyebb természetű hurutos bántalmakat aránylag a legrövidebb idő alatt megszüntette. A „Sirolin-Roche” csökkenti a köpetet, emeli az étvágyat és megszünteti az erőcsökkenést, amellyel ezen szer igen kellemes ízű és nélkülöz minden méregtartalmat. „Sirolin-Roche” kapható minden gyógyszerárban.

— **Gyáralapítás Budapest.** Gessler Siegfried és kir. udvari szállító, a jägerndorfi „Altwater”-likörgyár tulajdonosa, Budapest, X., Felső-Vaspálya-utca 3. sz. alatt új gyárat alapított, mely üzemét e hó eiején megkezdte. A modern berendezésű új gyártelep a legfinomabb likörök gyártásával foglalkozik és a jägerndorfi gyártelep módszeréhez hasonlóan — melynek gyármányai világhírre tettek szert — a legnagyobb gondot fordít arra, hogy a magyar gyártmány is kielégítse a legfokozottabb igényeket. Az általánosan kedvelt „Altwater” különlegesség Budapestén is kiváló minőségben készül és e három új szó: „Altwater Gessler Budapest”, bizonyára ugyanolyan népszerű lesz, mint a régi három szó: „Altwater Gessler Jägerndorf”, melyet mindenütt ismernek. Az új gyár a hazai iparban tökéletes berendezésével és kiváló minőségű gyártmányával máris elékelő helyet biztosított magának.

— **Utántöltve** a Maggi-féle ízesítő még olcsóbb, mint eredeti üvegben.

— **A Triesti Általános Biztosító Társaság** (Assicurazione Generali) 1. évi márczius hó 21-én tartott 75-ik közgyűlésen terjesztették be az 1906. évi mérlegek. Az intézet 75 éves fennállása alkalmából a központi igazgatóság sok ovációban részesült. Az 1906. december 31-én érvényben volt életbiztosítási kötelességek 849.570,242.52 K. tettek ki és

az év folyamán bevett díjak 38.862,847.74 K. rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23.657,486.7 K. 232.734,149.5 K. emelkedett. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tűkörüveg-biztosítást a díjbevétel 15.386,704,734 K. biztosítási összeg után 25.505,395 K. 14 f. volt. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 3.916,243.47 K. Károkkért a társaság 1906-ban 34.650,665.27 K-t. folyósított. A társaság alapítása óta károk fejében 861.570,345.95 korona összeget fizetett ki. A nyereség tartalék összesen 25.014,452.75 K. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 270.052,078.64 K.-ról 292.979,592.76 K. emelkedett. Ezen értékekből 60.5 millió korona magyar értékekre esik.

— **Arcztisztatlanságok** a nőknek már sok bajt és kellemetlenséget okoztak. Pedig oly egyszerű azok eltávolítása. Tessék a világhírű Ugorkatejet használni, mely a főelárusítónál, Balassa Kornél Abbázia drogeriájában Budapest, Andrassy-ut 47. sz. és minden gyógyszerárban kapható.

Felölös szerkesztő: **A lapkiadótulajdnos.**

Nyomatta a kiadótulajdnos: **Pannonia könyvnyomda.**

HIRDETÉSEK.

KALOGÉN

**BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★**

Irodista kisasszony

ki a levelezésben jártas és gép valamint a gyorsírászatot perfect érti azonnal alkalmazást nyer. Irásbeli ajánlatok „ügyes” jellege alatt a kiadó hivatalba. Kik a német nyelvben jártas előnyben részesülnek.

Kérje ingyen

— **Bérmintve magyar nyelvű, gazdaság illesztélt főárjeggy** ókomet, 800-nél több rajssal, mindennemű síkkel, esüst és aranyórák, valamint mindennemű szőlő arany és esüst áruk, hangszerek, acél- és bőrárak stb.-ről eredeti gyári árban.



Nikkel remontoir óra ... K. 3.-
System Roskopf patent óra ... K. 4.-
Évajt eredeti system Roskopf patent ... K. 5.-
Bajegyzett „Sas Roskopf” nikkel rem. ... K. 7.-
Ezüst remontoir óra „Glória” művel ... K. 7.60
Ezüst remontoir óra dupla fedéllel ... K. 11.4
Ezüst óra K. 2.90, Konyhaóra ... K. ...
Schwarzwald óra K. 2.80, Kalkóna ... K. ...
Minden óráért 8 évi írásbeli ...
Nia oson kockázat! Becserélés megengedve
vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS
Első óra gyár és szétkötési Áruháza
Brúx 1247 szám. (Csehország.)



Köhögés, rekedtség és hurut ellen **nics**
jobb a

Réthy-féle **czukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utanzata van.

1 dobez 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el!

Spitzer Adolf és Társa BUTOR áruháza
Rendkívüli nagy kedvezmények. Szolid készítmények.

Mérsékelt árak. Kedvező fizetési feltételek. Jókai-utca sarok.

**LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN-KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

ÉRTESETÉS.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy bármiféle

CSEREPES MUNKÁT

ugymint ujmunka, javítás és tetőzetek évi jókarban tartását a legjutányosabb ár és jótállás mellett vállalom el.

kegyes pártfogást kér

DROSZT JÓZSEF

cserepesmester, Mester-utca 6.

Ügynököket

keres a legmagasabb jutalékra, 28 éve fennálló versenyképes ablakredőnygyár. **C Klement Brunau** i. B. az ő 6 izben kintüntetett gyártmánya u. m.: falonk, védőfalak, rollok s vendéglősök részére való más újdonságok képviselőjére.

Eladó sziget kert és ház.

1411 □-öl nagyságu, Erzsébet-szigeten levő kert, szabadkézből eladó. Bővebbet Ősz-utca 6. szám alatt, amely szintén eladó.

Varró gépek

Singer
Kaysner
Gritzner
Centrál bobbin
Adria karikahajos

varró gépek

részletfizetésre kaphatók

SPITZER ADOLF és Társánál

Kossuth-tér és Jókai-u. sarkán.

FARKAS GYULA

vegytisztító, Komárom.

Elválllok tisztításra mindennemű uri és női ruhákat, továbbá szövet és csipke függönyöket, himzéseket, horgolt vagy vert finom csipkéket, karmantyukat és boákat, napernyőket, keztyűket s mind e helyen fel nem sorolt, de e szakmába vágó munkákat jutányos árban, a legszébb kivitelben, megunt vagy kifakult ruhák festésre elvállaltatnak.

Főüzlet: **Nádor-u. 35. (Fridrik-ház.)**
Műhely: **Szegfű-utca 12. szám.**
Fióközllet: **Tata, Fürdő-utca.**

Nyomdász tanoncz

felvétetik

„Pannonia” könyvnyomdában.

Szélhajtó és görcs csilapító Hódifestvény cseppek

1884. óta kipróbált **étvágygerjesztő** és emésztést előmozdító háziszser.

Egy üveg ára 1 korona

2 üvegnél kevesebbet nem küldenek. Ára utánvétel a láda beszámításával 2 korona 50 fillér. Kapható:

Bittner Gyula

gyógyszertárában.

— **Glogguitz** (Alsó Ausztria). —

Magyar és francia cognac.

Olcsó bevásárlási forrás!

ZANKA EDE

Komárom, Kossuth- (Rozália tér).

1 klg. jó tisztaiú nyers kávé	kor.	2.20
1 „ finomabb nyers kávé	„	2.40
1 „ finom ceylon kávé	„	3.—
1 „ Cuba kávé	„	3.80
1 „ Arany Jáva kávé	„	3.80
1 „ Mocca kávé	„	3.80
1 „ pörkölt kávé	„	3.20
1 „ süveg cukor) napi árak		
1 „ koczka cukor) mellett		
1 „ finom Suchong tea	kor	6.—
10 dgr. „		—80
1 klg. „ Császár keverék		14.—
10 dgr. „		1.60
1 palack literes finom Cuba rum		2.—
1 „ Jamaikai rum		3.—

Mindennemű Mautner-féle gazdasági, kerti és virágmagvak.

Ezenkívül mindenféle fűszer áruk legjobb minőségben és jutányos áron kapható.

Vértés és Brázay-féle sóborszesz.

Sirkő üzlet áthelyezés.

A Klapka téren évek óta fennálló sirkő üzletemet és kőfaragó műhelyemet f. évi május hó 1-én

Kossuth Lajos térre

Grünfeld féle házba helyezem át. Tudatom a t. közönséget hogy az áthelyezés napjáig az üzletemben levő összes sirkőveket gyári áron alul árusítom el.

Tisztelettel
Polhamer Ferencz
kőfaragó mester.

Alulirott felhívom a nagy-rabecsült építő közönség b. figyelmét

építési irodámra.

Komárom-Ujváros || Telephon szám
Igmándi-ut. || 111.

Teljes tisztelettel
Hajagos Andor
építész és okl. építőmester.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia, elősövény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármily állatnak ellentáll, kitart 70—80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. nem mehet át; ez a legolcsóbb örökös áthatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték felásva jeges pincében tartatnak. Ezer darab 12 korona' rendesen ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatok **sodronyszövetet**, a legököltebb gyártmányt 100, 150 és 200 cm. széleset.

**Szőlőlugas**

minden háznak legszebb díszje, egy gyűjtemény 8 fajtából 20 tő, egy tő 2—300 fűrtöt terem.

Szőlőoltványok

táblás ültetések és hiányok pótlására 60 legkiválóbb bor- és cserege-faj, szigorúan válogatott, tökéletes forradású és fajtisza, dugykerű példányok.

Delaware

sima vessző, minden háznál megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 10 holdat ültettem, 35 hektót terem holdanként, bora édes erős, oltani, permetezni nem kell és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző!

Bővebb leírást és KÉPES ÁRJEGYZÉKET tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatással ingyen és bérmentve küldök!

NAGY GÁBOR szőlőbirtokos Nagy-Kágya.

Levelezés minden nyelven.

3 régiszó...

3 új szó...

Altwater

Altwater

Gessler

Gessler

Jägerndorf

Budapest

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja

1904. St. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdő

Kristály-ásványvizet!



legyen mindennapi italod!

Természetes hidrokarbonátos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztés elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzést a

Szt.-Lukácsfürdő Kutvállaltól! Budán.

Nagy díjpályázat.

Hogy cégünkre, árúink jóságára a nagyközönség összes rétegének figyelmét felhívjuk, elhatároztuk, hogy egy általános

nagy díjpályázatot

rendezünk olyképp, hogy abban hazánk összes lakói részt vehetnek minden fáradság és költség nélkül.

Cégünk ötven élő magyar kitünőségnek, úgymint: színésznő, énekesnő, színész, író, festő, zeneszerző, szobrász, stb. nevét és születési évét, hónapját és napját borítékba zárva és lepecsételve

Gászner Béla dr. kir. közjegyző

(lakik Budapest, Bálvány-utca 4.)

megőrzés végett átadott minden egyes borítékra egy-egy értékes nyereményt, összesen tehát

ötven nyereményt,

köztük nagyon értékeset is jegyeztünk fel és pedig:

1. díj 300 korona aranyban.
2. „ 1 gramafonon 6 drb lemezzel.
3. „ 1 fonograf 6 drb lemezzel.
4. „ 1 kitünő hegedű, tokban.
5. „ 1 kitünő harmonika.
6. „ 1 igen finom fuvola.
7. „ 1 kitünő czitera.
8. „ 1 kitünő ariston 10 hangjeggyel.
9. „ 1 kitünő intona 10 hangjeggyel.
10. „ 1 madárutánozó.

és még negyven darab igen érdekes nyereménytárgy.

Azok a pályázók, kiknek születési éve, hónapja és napja az ötven kiválasztott kitünőségünk bármelyikének születési idejével teljesen egyezik, azon nyereményre tarthat igényt, amely nyeremény a lepecsételt borítékokra jegyezve van.

Akik tehát a pályázatban résztvenni óhajtanak, nem kell mást tenniök, mint pontos címüket és születési évüket, a napot egy levelezőlapra írva lehető leggyorsabban hozzánk beküldeni és pedig azért, mert az esetben, ha több pályázó születés napja egyezik, úgy az részesül előnyben, kinek felette előbb érkezett be, amit a postabélyeg kelte bizonyítani fog. Az ötven kitünőségnek születési ideje

1841. január 1-től 1890. december 31. közt váltakozik.

A pályázatok beküldésének határideje 1907. április hó 25-ike, a pályázat eredmények kihirdetése és a díjak kiosztása 1907. május hó 2-án lesz eszközölve.

Hazaftas tisztelettel

Sternberg Ármín és Testvére

és. és kir. udv. hangszergyárosok. Nagy zongoraraktár és zongorakészítő intézet. Az összes hangszerek duosan felszerelt raktára.

Budapest, VII. ker. Rákóczi-ut 36. sz. Árjegyzék mindenféle hangszerekről bérmentve és ingyen.

Eladó

**1 drb jókarban levő 4 PH 16erős stabil gőzgép
s mintegy 3000 darab használt szikvizes üveg
teljesen felszerelve. Bővebbet a**

Komáromi Vendéglősök, Kőrcsmárosok és Kávésok

Ipartársulata szikvizelőállító szövetkezeténél.

Komárom, Vármegyec-u. és Hajnal-u. sarkán.

STEINER HERMANN

SAJÁT

Komárom,

Nádor-utca Pick-léle ház

„Ótthon“ kávéházzal szemben.

készítményű férfi, nő
és gyermek cipők
nagy

RAKTÁRA

Javítások
elfogadtatnak.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI).

Budapest, V., Dorotya-utca 10 szám.

A „Közgazdaság“ rovatban közöljük a Triesti Általános Biztosító Társaság a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e czéjből hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszotbiztosító r.-t.“, valamint baleset biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság“ számára.

A komáromi főügynökség. Komáromvidéki Takarékpénztár R.-T.

Steckenpferd-Liliumtejszappan

Bergmann és Társától Dresden és Teschen a/N.

a napoként befolyó elismerő levelek szerint a lehatóságabb orvossági szappan, szepők ellen, valamint egy üde arc és rózsás szín előlére.

Kapható 80 fillértért minden patikában; drogeriában, parfümszappan és borbély-üzletekben.

— **Felekezetieskedés az iskolában.** A tatai piarista gymnasiumot nem éppen a legjobb világításban feltűntető hír, járta be a múlt hét közepén a fővárosi sajtót. Ugyanis a fővárosi lapok híradása szerint, a tatai izr. hitközség elöljárósága Körmendi Lajos dr. ügyvéd útján büntető feljelentést tetetett Nagy Aurél piarista tanár ellen, s egyuttal feljelentést adott be ellene a kulturminiszterhez is. A feljelentés szerint a tanár üldözi az iskola növendékeit, s velük vallásukat s fajukat gyalázó mondatokat iratott az óra elején a táblára, amely azután ott diszeleg az egész óra alatt. Mi nem tudjuk eléggé megbotránkozásunkat a tanár ur eljárásán kifejezni. Az mégis különös előttünk, hogy a XX. században egy ilyen felekezetieskedő, tanárnak csufolt valaki, rontsa meg a jövő nemzedék színe javának a lelkiállását. Heczkáplánocskákhoz hozzá illik ilyesmi, de nem egy a komolyság színezetét magán viselni óhajtó iskola tanárjához. Az ilyen dolgok csak rontják az intézet reputációját. Ha az iskola nem akar, vagy nem tud tűrni növendékei között, más felekezeti növendéket, jelentse ki azt a beiratáskor, hogy a szülők még idejekorán élhessenek jogorvoslattal. De ne kedvetlenül el a tanulástól, s ne szégyenítsen meg tanuló társai előtt, egy növendéket sem, amiért az véletlenül a tanár urnak nem tetsző felekezeti belinek született! Az nem a növendék hibája. Arról ő nem tehet. Ha a tanár ur nem tűrheti a felekezeti, ne tanítson. *Vonuljon félre valamely kolostorba.* Különböző érdeklődéssel várjuk egy a feljelentések eredményét, mint a tanár ur (?) további működéséről szóló híreket.

— **Talált bunda.** 14-én a város területén egy hosszú szőrbélésű kubikus bunda találtatott. Jogos tulajdonosa a rendőrségnél jelentkezzék.

— **Legjobb fajú szőlőoltványok,** elismert kitűnő minőségben, szakszertűen és lelkiismeretesen kezelve a legolcsóbb árban kaphatók a „Miléniumtelep“-nél Nagyösz. Torontál m., mely kívánatra ingyen és bérmentve küldi magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főárjegyzékét.

— **Magyar orgonaépítész.** A hazánkban meghonosított iparágak közül az orgonaépítészeti első helyen áll és a legnagyobb fokú tökéletességet érte el. Örömmel értesülünk, hogy az orgonaépítészeti terén előnyösen ismert Rieger Ottó cég (Budapest, VII., Garay-utca 48.) az elmúlt évben 106 orgonára nyert megbízást, melyek nagyrésze már céljainak átadott és az illető templomok díszére válnak. Többek között a Chotek Henriette grófnő által a futtaki róm. kath. templom részére adományozott 30 soros orgona, valamint a Zichy Frigyes gróf által a komárommegyei Szemere község róm. kath. templomának, nemkülönben a Majláth Géza gróf által a nógrádmegyei Sósartyán község róm. kath. templomának adományozott orgona Rieger Ottó cég budapesti gyárában készült. Ezen cég az 1907 évi pécsi országos kiállításon két most épülő orgonával vesz részt és bizonyosra vehető, hogy ezen műremekai általános feltűnést keltenek majd és a cég jó hírét nemcsak a bel- de a külföldön is megszilárdítják.

Felelős szerkesztő: **A kiadó lap tulajdonos.**
Nyomatta a kiadótulajdonos: Pannonia könyvnyomda.

Nyílt-tér.

Az ószönyi uradalom mintegy 870 m. hold kiterjedésű s Komárom közelében fekvő **HARCÁSI gazdaságát BÉRBEADJA.** Haszonbérleti zárt ajánlatok uradalmi intézőség czimen Felsőatarah Nyitram. küldendők, ahol egyebb tudni valók is megszerezhetők.

HIRDETÉSEK.

Eladó föld. A komáromi határban egy szőlő alá való föld **eladó.** Felvilágosítás Megyeresi-u. 34. szám alatt nyerhető.

Kiadó lakások.

2 és 1 szobás lakás mellékhelyiségekkel Gombai-sor 1107. sz. alatt

azonnal bérbeadó.

Bővebb felvilágosítás Letenay Vilmos urnál nyerhető.



Köhögés, rekedtség és hurut ellen nics jobb a

Réthy-féle pemetefü czukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!



nélkül ne együnk levest!

Kérje ingyen

a bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főárjegyzékemet, 8000-nél több rajssal, mindennemű nikkel-, ezüst- és aranyórát, valamint mindennemű szűrt és arany és ezüst árukat, hangszereket, asztali és bórak stb.-ről eredeti gyári árrban. Nikkel remontró óra ... K 2.- System Roskopf patent óra ... K 4.- Svájci eredetű system Roskopf patent óra ... K 5.- Bejegyzett „Sas Roskopf“ nikkel rem. ... K 7.- Ezüst remontró óra „Glória“ mával ... K 7.50 Ezüst remontró óra dupla fedéllel ... K 11.50 Ebrester óra K 2.00, Konyhaóra ... K 2.- Schwarzwald óra K 3.50, Kakukóra K 5.50 Minden órárti 8 évi irásbeli jótállás. — Minden óra kockázat! Beszerzés megengedve vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS
Ezüst óra gyár és szűtküldési áruház
Brux 1247 szám. (Csehország.)

Császárlábadó BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes szappanfűrdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hűtő-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivók, és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve. Az igazgatóság.

Üzletáthelyezés.

Bátorokodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy évek óta fennálló s versenyképes vegyi tisztító műhelyemet, **Szegfü-utca 12 sz.** saját házámba **helyeztem át**, s azt a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelően berendezve és úgy mindeztidáig ezentul is iparkodni fogok a n. é. közönség teljes megelégedését megszerezni. Elvem szép munka és jó kiszolgálás.

Kifakult vagy megunt színű ruhákat ujjonnani át festésre éiválok. A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel

Farkas Gyula

Vegyztisztító intézete Komárom Nádor-utca
Fiók üzlet: Tata Fürdő-utca 130. szám.

Gombai sor 1107 számú, nemrég

ujja alakított

ház eladó.

Mely áll 3 különálló lakásból, a hozzátartozó mellékhelyiségekből. — 214 □-öl területtel.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Dr. Konkoly Thege Balázs úr ügyvédi irodájában.

Alulírott felhívom a nagy-rabecsült építő közönség b. figyelmét

építési
irodámra.

Komárom-Ujváros || Telephon szám
Igmándi-ut. 111.

Teljes tisztelettel

Hajagos Andor

építész és okl. építőmester.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja!

1904. St. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdő,

Kristály-ásványvizet!



Igyen mindennapi itald!

Természetes hydrokarbonátos ásványvíz forrás, mely szénsavval telített. Az emésztés elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzéket a Szt.-Lukácsfürdő Katvállalattól Budán.